

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

26. Quod iuris & potestatis habeat Romanus Pontifex in mortuos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

Paganos cogere ad audiendum verbum Dei, quod in factis litteris veteris, & noui Testamenti continetur? De hoc quoque libro citato. *quæst. 3.*

Tertio queritur, An iidem Pagani auctoritate Papæ possint expelli, & eici ex oppidis Ecclesiasticæ temporalis ditionis, ea lege & conditione, vt si remanere velint, Christi Domini religionem, & sacris imbuantur, datis induciis, & deliberandi tempore constituto: Sin minus, relictiis sedibus, ad alias sese confestim transferant? De hoc quoque *ibidem. quæst. 4.*

Quinto queritur, An iidem Pagani possint adigi Pontificia auctoritate ad cultum idolorum suorum abiiciendum. ad legem naturæ seruandam, ad idolorum aras, delubra, & fana deferenda ad ritus superstitionis respondendos, ad omnem denique impietatem sacrilegam repudiandam? De hoc etiam *ibidem. quæst. 5.*

Sexto queritur, An habeat summus Pontifex auctoritatem, & potestatem inquirendi, & animaduertendi in Paganos temporali ecclesiæ ditioni non subditos, ea præcise ratione, qua infideles sunt. De hoc *similiter ibidem. q. 6.*

Septimo queritur, An penes summum Pontificem sit ius, & potestas promulgandi Christi Euangeliū vbiq; gentium, & compellendi infideles Principes ad populos ad audiendum? De hoc *ibidem libro citato. num. 7.*

Octavo queritur, An penes Romanum Pontificem sit auctoritas, & potestas concedendi ius Christianis Principibus, quo valeant prædictos Paganos debellare, eo nomine & causa, quod Idola, & fæta numina, siue simulacra inanimatum Deorum venerentur, & colant. De hoc *ead. lib. quæstione 8.*

Nono queritur, An Pagani temporali ecclesiæ ditioni non subditi, quia naturæ leges, & iura persinguant, valeant auctoritate Papæ compelli ad naturæ ius seruandum. De hoc etiam *ead. lib. q. 9.*

Decimo queritur, Quibus in casibus siue causis potestatem habeat summus Pontifex concedendi ius, & facultatem Christianis Principibus, vt valeant agere etiam armis contra prædictos Paganos? De hoc etiam *ead. lib. quæstio. 10.*

Vndecimo queritur, An Papa iure tolerare queat superstitionis ritus eorum Paganorum, qui sunt temporali Romano ecclesiæ ditioni subiecti? De hoc *lib. citato. q. 11.*

Duodecimo queritur, An auctoritate Papæ possint citra ullam iniuriam Pagani, siue ecclesiæ subiecti, siue non, priuari omni dominio & iurisdictione in Christianos, sibi alioqui subiectos. De hoc *S. Thom. 2. 2. quæst. 10. art. 10. C. nos quoque supra lib. citato. quæst. 12.*

CAP. XXVI.

Quid iuris, & potestatis habeat Romanus Pontifex in mortuos.

Primo queritur, An aliud possit Romanus Pontifex in eos qui iam vita functi sunt? Respondet, in personam quidem mortui ius & potestatem nullam habere, quia in illam possit agere, quia mortuus est extra iurisdictionem ecclesiæ, & eius persona morte desit esse. Item *e. à nobis de sent. excomm. dicit Innocent III. Nec obstat quod ecclesiæ legitur attributa potestas ligandi atque soluendi homines super terram; tanquam non possit soluere, & ligare sub terra sepultos.* Sic ille. Potest tamen agere in cadauer, siue corpus mortui, videlicet ne ei sacra detur sepultura, antequam ab ecclesiâ absoluator, vt colligitur *ex cap. à nobis citato.* Potest quoque in mortui bona agere Romanus Pontifex, vt videlicet bona eius publicentur, ne transeant ad hæredes. *Glossa in cap. à nobis prædicto, in verbo Mortuos.* Sic enim, vt *ibi ait Glossa,* post mortem agitur de matrimonio, propter bona, *cap. causam qua, qui filii sunt legitimi.*

Secundo queritur, An summus Pontifex siue ecclesiâ mortuos valeat excommunicare? De hac re disputatum

est, vt refert *Et agr. libr. 4. hist. eccles. c. 37.* in Concilio V. Generali vni pleriq; senserunt, posse anathema ferri in hæreticos post mortem, cum eos constiterit cum hæresi decessisse. & Gratianus in vitæq; partem d'ilect de hac controuerfia 2. 4. 9. 11. per aliquot capitula. Duæ sunt sententiæ: Vna est assertorium, posse hæreticos mortuos excommunicari. *Glossa & Panorm. in e. si quis de hæret. Ludouicus Rom. in singulari 725. & altera glossa in cap. Iudai 2. de Iudete, Gabriel in 4. distin. 18. q. 2. art. 2. Conclus. 5. Coroll. 4. Tabien in verbo, Excommunicatio 4. num. 1.*

Alterâ est sententiâ dicentium, non posse excommunicari. *Socius in 4. dist. 22. q. 2. art. 2. ad finem, Siluest. in excommunicatio 1. §. 7. Nauarr. in Manuali c. 27. n. 271. Alphons. Cast. lib. 2. de Hæret. puni. c. 19. & 20. Couarru. in c. Alma mater. de sent. excomm. part. 1. §. 11. n. 8. dicit hanc sententiâ esse omnium Theologorum, & iuris Pontificii Consultorum, & oppositam sententiâ glossæ, & Panormitani, & Ludouici Romani esse falsam, & ab ea cauendum.*

Aliqui dicunt primam sententiâ non esse tam improbabilem, quam putat Couarruias. nam in *e. si quis de Hæret.* dicitur ei, scilicet Hæretico, anathema dicatur, videlicet post mortem. *e. à nobis de sent. excomm. dicit Innoc. III.* [in certis casibus à Canonibus annotatis, ligasse legitur ecclesiâ mortuos & soluisse] Accedit, quod nihil obstat videtur mors, quoniam quis dum viueret, potuit Canonice moneri, ne hoc vel illud crim. admittirer: deinde mortuus ratione contumaciæ in vita quæ post mortem innotuit, excommunicari poterit, quia licet mortuus sit extra iurisdictionem ecclesiæ, ratione tamen delicti, quod in vita patrauit, videtur subesse iurisdictioni, & potestati ecclesiæ. Nihilominus tamen videtur secunda sententiâ vera, quia crimina morte extinguuntur & quorundam, *dist. 23. c. accusatus. §. si viro, ad finem, de Hæret. in sexto, c. 11. & 2. C. si reus, vel accusatus mortuus fuerit.* Quare quod in *e. si quis de Hæret.* & alibi habetur, Hæreticum post mortem excommunicari posse: hunc sensum habet, posse post mortem declarari, hunc vel illum cum hæresi ex hac vita decessisse, & proinde tanquam excommunicatum esse ecclesiastica sepultura priuandum. Viuos non posse pro eo Missarum sacrificia, aut preces offerre, & bona eius publicanda.

Sed dabitur quæstionis est, quid dicendum, si v. g. Titius mandauerit Caio, vt Seium Clericum vulnecret, & mortuus est Titius antequam Caius mandata implellet, & post mortem Titii Caius mandatarius Seium percussit, an Titius iam vita defunctus in excommunicationem incurrat? *Glossa in c. mulieres. de sent. excomm. in verbo auctoritas; vel mandato negat eum incurere in excommunicationem, & citat Innocentium, & Hostensium, sic etiam Panorm. in eo capite.* Altera est sententiâ affirmantium eum in excommunicationem incidere. Sic *Goffredus, & Tancredus in eo cap. à Glossa citati, & probant, quia ex c. maiores. de baptis. c. eius effectus.* [voluntas nisi ante mortem reuocetur, permanet post mortem.] *Richardus in 4. dist. 18. art. 5. q. 4. vtrinq; opinionem, vt probabilem, refert.* Certe meo iudicio, prima sententiâ est vera: tum quia mandatum, mandatoris morte finitur. *inter causas ff. mandati. §. 1. c. relatum, & c. licet. de offi. deleg. nam mandatum est voluntas mandatoris, sed voluntas cuiusque in morte, cum vita ipsius finitur ac desinit: tum etiam quia, vt dixi, crimina morte extinguuntur: ergo crimen Titii quo mandauit Seium vulnecrare, morte ipsa extinctum est: nec in c. maiores dicitur voluntas post mortem durare si reuocata non fuerit ante mortem; sed post somnum, vel amentiam.*

Tertio queritur, An Papa, vel ecclesiâ valeat absolueré ab excommunicatione mortuos.

De hoc Innoc. III. in *e. à nobis, de sent. excomm.* primum dicit ille: Si quis cum excommunicatione à vita decesserit, quamuis signa contritionis, & penitentiae dederit, non potest in loco sacro sepeliri, nec possunt viui pro eo preces Missarum sacrificia offerre, nisi prius fuerit ab excommunicatione absolutus: nihil impedit, vt quis sic ligatus apud ecclesiâ, & solutus apud Deum. Secundo

dicit:

dicit: si contritionis, & poenitentia igna praesentent, debere ei absolutionis beneficium impendi ab eo, a quo viuis absolendus foret. Tertio dicit: haeredes ipsius ad satisfaciendum pro ipso: si monitione praemissa noluerint id facere, dittributione Ecclesiastica esse cogendos.

Dices: superiori questione diximus, non posse mortuos excommunicari, ergo non possunt mortui absolui ab excommunicatione, quia absolvere, sicut ligare, est actus iurisdictionis: atqui Ecclesia in mortuos iurisdictionem non habet. Respondeo, excommunicationem absolui post mortem ab Ecclesia, vt ei Ecclesiastica sepultura concedatur, & viuis suffragiis ipsum adiuent. Aliud est, Ecclesiam vinculo, quo viuus ligauit, post mortem solueri: aliud vero est quempiam excommunicationis vinculo ligare. Ad primum enim solum sufficit, vt Ecclesia mortuo Ecclesiasticam concedat sepulturam. Item sufficit, vt viui liberi sint ad pecces, & Missarum sacrificia pro ipso offerenda: hoc enim facit Ecclesia cum mortuum excommunicationis vinculo soluit: adfert enim vinculum quo viuus obstrinxerat, hoc est, concedit viuis, vt cum mortuo communicent: at vero quia crimina morte finiuntur, & extinguuntur, nequeunt mortui excommunicari: nam crimen quod quis in vita patrauit, propter quod posset viuus excommunicari, cum ipsa vita extinctum est.

Quarto quaeritur, An Papa, vel Ecclesia possit Indulgentias quas vocant, mortuis concedere: Ratio dubitandi est, quia indulgentiam concedere, est actus iurisdictionis, vt constat ex c. quod autem de poenit. & remiss. sed in mortuos, vt saepe dictum est, Ecclesia vel Papa non habet iurisdictionem. Dicendum est, reuera ecclesiam viuis indulgentias largiri in modum absolutionis, absoluit enim eos a poenis peccato debitae, quamuis absolueno soluat, & satisficiat pro ipsis ex thesauro ecclesiae, qui constat ex meritis Christi, & sanctorum, vt habetur in Clem. vniuersus de poenit. & remiss. vnde non gratis dimittit ecclesia viuis peccatorum poenas, sed dimittit soluendo partim, & satisfaciendo pro ipsis: at mortuis non concedit indulgentias ecclesiae, vel Papa in modum absolutionis, quia sunt extra ecclesiae iurisdictionem, sed in modum suffragii: soluit enim, & satisficit pro mortuis ex thesauro ecclesiae. Quemadmodum enim viui suffragantur mortuis, pro ipsis, vel nomine ipsorum, Missarum sacrificiis, vel precibus oblati, vel elemosynis datis, vel ieiuniis susceptis, denique quibuslibet aliis piis operibus nomine mortuorum factis: sic etiam ecclesia, vel Papa mortuis suffragatur, soluendo, & satisfaciendo pro ipsis ex thesauro ecclesiae, cuius administrationem, & dispensationem generalem habet Roman. Pont.

Quinto quaeritur, An cum Papa, vel ecclesia in modum suffragii indulgentias in mortuos confert, certa lege ac firma prosint illis, ita vt ex certa lege Deus eas acceptas, & gratas habeat? Sotus in 4. distincti 21 q. 1. art. 3. sic ait: Indulgentia quae conferuntur defunctis, scilicet per modum suffragii, non tam infallibili certitudine prosunt defunctis, quam viuis. sed subiungit statim: Magis autem piuum est oppositum sentire: nam parem auctoritatem Deo ecclesia tribuit applicandi thesaurum per modum suffragii defunctis, & per modum absolutionis viuis, sicut offerre sacrificia pro viuis, & defunctis.

Abque vlllo dubio dicendum, prodesse defunctis indulgentias in modum suffragii ex certa, & firma lege. Nam nihil profecto est, quod impediatur, quia mortui, in quos conferuntur, sunt Dei gratia, & charitate praediti, & ecclesia quae eas confert, Dei gratiam habet. Item conferre indulgentias mortuis in modum suffragii, est soluere, & satisficere pro ipsis ex thesauro ecclesiae: sed Petro generatim est dictum à Christo Domino: Quicquid ligaueris, & solueris super terram, erit ligatum, & solutum in caelis. Ergo, sicut indulgentiae concessae viuis, certa & firma lege Christi prosunt illis in modum absolutionis, sic etiam indulgentiae datae mortuis, prosunt illis in modum suffragii eadem Christi Domini lege certa & firma.

CAP. XXVII.

De officio & potestate Legati Apostolici.

Exat in iure Canonico titulus de officio Legati. Andreas Barbatius Siculus Tractatum edidit de hac re: autem titulum Nicolaus Boerius Gunditalius quoque Villadiego scripsit de officio, & potestate Legati à Latere: denique Andreas Gambarus de eodem argumentoreliqui longissimum Tractatum in decem libros distributum. Summissi à vt Siluest. in verb. Delegatus, q. 10. Angel. in verbo Legatus. Astensis in sum. lib. 6. tit. 4.

Primo quaeritur, Quot sint genera Legatorum Pontificiorum: Glossa in cap. 1. De officio Legati, in sententia, tria ponit. Alia tamen Glossa in c. Excommunicatis, eod. tit. duo tantum genera recenset: sed secundum genus in alia duomembra disperit. Reuera ex illo cap. 1. & c. Excommunicatis, tria Legatorum Apostolicorum genera colliguntur: Alii enim sunt, qui dicuntur Legati à Latere; Alii vero, Nuntii Apostolici, sive Missi. Legati à Latere dicuntur Cardinales, quos Romanus Pontifex ex Vrbe, & Curia Romana mittit, vel ad certam Prouinciā administrandam, vel ad negotia cum Regibus, Principibus, aut cum aliqua Reipublica tractanda. Qui ideo dicuntur Legati à Latere, quoniam quasi à Latere Pontificis, cui assititur, mitti solent. In Concilio Sardicensi Can. 7. dicitur: Quod si is, qui rogat causam suam iterum audiri, deprecatione sua mouerit episcopum Romanum, vt à Latere suo Presbyterum mittat, erit in potestate episcopi, quid velit, & quid assimet.

Legati Nati dicuntur Antistites, qui ratione Ecclesiarum, quibus praesunt, Legati Apostolici munus, & officium habent: & ideo Nati dicuntur, quia statim vt Ecclesiam suis praeficiuntur & creantur Praefules, id munus & officium nanciscuntur: qui pro varietate regionum, vel Prouinciarum varii sunt. In Anglia Legatus Natus est Archiepiscopus Cantuariensis, de quo in capite 1. de officio Legati. Scipit. penultim. de filiis Presbyti. Talem etiam se esse in Anglia, profiteretur Archiepiscopus Eboracensis de quo in cap. 1. de appellat. In Francia Legatus Natus est Archiepiscopus Rhem. cuius est Regem vt gere. de quo in cap. Per venerabilem, & varum, qui filii sunt legumini. In Aquitania superiori Archiepiscopus Bituricensis, de quo in cap. vlt. de Maior. & obed. & c. expo. sur. de dilacionib. In Aquitania inferiori Archiepiscopus Burdigalen. In Viennensi Prouincia, Archiepiscopus Viennensis: In Lugdunensi Archiepiscopus Lugdunensis, de quibus in c. nouit. de officio Legati.

Temporibus Bonifacii I. & Gregorii I. Arelatenis Episcopus fuit in sua Prouincia Legatus Apostolicus, ac proinde à Romano Pontifice pallium accipere consuevit, c. in Galliarum, 25. quest. 11. cap. Arnaldus 8. quest. 3. In Polonia Gnesiensis Archiepiscopus: in Hungaria Strigoniensis: in Alemania olim erat Magdeburgensis. Sed quia haereticus fuit, nunc est Salsburgensis: in Hispania est Toletanus: in Scotia, Archiepiscopus S. Andree: in Africa erat olim Carthagenensis; hi omnes in suis Prouinciis tanquam Primates erant, & à Romano Pontifice pallium, & potestatem habebant, vt Legati Apostolici munere & officio fungerentur.

Nuntii sive Missi Apostolici communi vocabulo dicuntur qui Cardinales non sunt, sed Antistites missi à Pontifice ad Reges, vel Principes, vel aliquam Rem publicam, duabus de causis, vel ad negotia aliqua agenda, & expedienda, vel vt tanquam Apostolici iudices delegati certas aliquas causas in ipsorum Principum Curias cognoscere, & iudicare possint.

Secundo quaeritur, An Legatus à Latere debeat esse Cardinalis: Glossa in capite 1. de officio Legati, in verb. Legationes ait, Cardinales dici, Legatos à Latere. Glossa tamen vltim. dicit, eos, qui à Latere Papae mittuntur, etiam si Cardinales non sint, appellari Legatos à Latere. Sed in cap. excommunicatis, eodem tit. variis de hac questione sententias recitat, tandem Glossa concludit, solos Cardinales cum mittuntur à Papa, dici Legatos à Latere. Idem quoque tra-